

Bijlage 11: Overzicht van de Belgische militaire hospitalen WO I

België

- Hospitaal Saint-Laurent (buurt van Luik): augustus 1914
- Militair hospitaal Namen: augustus 1914
- Voorlopig hospitaal in Vroenhoven: omstreeks 12 augustus 1914
- Hospitaal Antwerpen (tot oktober 1914)
- De Panne: L'Océan, (Rode Kruis hospitaal)
- Adinkerke: Cabour Chirurgical (hospitaal Belgisch leger), tot 11 maart 1917
- Adinkerke: Cabour Medical (hospitaal Belgisch leger), vanaf 12 maart 1917; op 25 oktober 1918 verplaatst Cabour Médical zich naar Brugge
- Vinkem: Rode Kruis hospitaal
- Hoogstade: hospitaal Belgisch leger
- Beveren-aan-de-IJzer: hospitaal Belgisch leger
- Poperinghe-Couthove: Rode Kruis hospitaal
- St-Jansmolen: voorwaartse chirurgische post
- Grogne: voorwaartse chirurgische post
- Abelenhof: voorwaartse chirurgische post
- Vliegveld van de Moeren: éénzelfde militaire arts houdt zich vanaf 1/12/1916 tot het einde van de oorlog bezig met de vliegeniers

Frankrijk

- Duinkerken: hospitaal Fort-Louis
- Bourbourg: hospitaal, bereikbaar via de steenweg naar Gravelines; sluit in mei 1919
- De basis van Calais:
 - Belgisch militair hospitaal van Calais: ingericht buiten de versterkingen van de Porte de Gravelines, in de vlakte van Petit-Courgain
 - Hospitaal van Petit-Fort-Philippe, geopend in augustus 1915
 - Rode Kruishospitaal van Virval-lez-Calais
 - ergste neurologische en psychiatrische gevallen worden naar het Franse krankzinnigengesticht van Dury-lez-Amiens gestuurd; vervolgens naar de hospitalen van Château-Giroux of van Juhaye-Mondaye en vandaar naar Auvours of Soligny-la-Trappe (Orme)
- Rouen, met bijgebouwen te Orival-par-Bellemont en Saint-Aubain-Elboeuf
- Blosseville-Bonsecours: opgericht begin 1916
- Le Havre:
 - Invalidendepot in Le Havre (een privé-stichting)
 - Psychiatrisch centrum in Le Havre, voor gevallen bij de troepen gekantonneerd ten zuiden van de Somme
- Port-Villez, bij Vernon (Eure): Institut Militaire de Rééducation professionnelle
- Achtergebied in Frankrijk:
 - Militaire hospitalen:
 - Normandië:
 - * Mortain (Manche)
 - * Cherbourg (Manche)
 - * Saint-Lô (Manche)
 - * Villiers-le-Sec (Calvados)
 - * Juaye-Mondaye (Calvados)
 - Bretagne:
 - * Dinard
 - * Saint-Lunaire
 - * Saint-Jacut-de-la-Mer (Côtes-du-Nord)
 - * Saint-Méen (Ille-et-Villaine)
 - * Châteaugiron (Ille-et-Villaine)

- Genezen en herstellende soldaten werden naar het kamp van Auvours bij Champagné (Sarthe) gestuurd
- Ongeneeslijke soldaten werden naar Soligny-la-Trappe (Orne) gestuurd dat voor de Belgen het Camp du Ruchard (Indre-et-Loire) verving
- Ligugé (Vienne): hospitaal voor nieraandoeningen
- Sanatoria voor longtuberculose:
 - Villefranche-sur-Mer, gelegen aan de ingang van het schiereiland Saint-Jean-Cap-Ferrat-Col du Caire (Alpes-Maritimes)
 - Montpellier (Hérault)
 - Chambéry (Savoie)
 - Faverges (Haute-Savoie)
- Herstellings- of transithospitalen:
 - Belgisch militair hospitaal van Cannes
 - Hospitaal voor convalescenten te Saint-Jean-Cap-Ferrat (Les Cèdres)
 - het Hôtel-Dieu van Parijs

Groot-Brittannië

- Londen: 3 belangrijke militaire hospitalen voor de Belgen
- Folkestone
- Leeds
- Sheffield
- Manchester: 1914-1915

Het offensief van 1918

- Houtem (bij Veurne): hospitaal opgericht voor de verzorging van achter-gebleven burgers in het onbezette deel van België, met focus op de behandeling van besmettelijke ziektes; tijdens het Bevrijdingsoffensief (september - oktober 1918) ook als militair hospitaal gebruikt
- 5/10/1918: voorwaartse chirurgische post te Poelkapelle
- 7/10/1918: voorwaartse chirurgische post te Zonnebeke
- 18/10/1918: hospitaal Oostende
- 20/10/1918: Brugge bevrijd:
 - Normaalschool, met 2 voorwaartse chirurgische posten te Aalter en in het kasteel Prinsveld
 - Gesticht van de Vrouwen van Liefdadigheid, met een voorwaartse chirurgische post te Beernem
 - Psychiatrisch ziekenhuis van Sint-Michiels: afdeling van Cabour Médical voor de griepatiënten; open tot januari 1919
 - Voorwaartse chirurgische post te Knesselare

Bronnen

- EVRARD E., MATHIEU J., MOORTHAMERS R., FRANÇOIS R.J., VIAENE L., DUBOIS P., Asklepios onder de wapens. 500 jaar militaire geneeskunde in België; 1997, Wetenschappelijke vereniging van de militaire Medische dienst, p.238-266
- JANSSENS PIETER, Heldenmoed in het achterland. Het Rode kruis en de Belgische veldhospitalen in de Eerste Wereldoorlog, Tielt, 2014, Lannoo Campus, p.39-105
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2016: Oorlogshospitaal Eerste Wereldoorlog [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/302075> (geraadpleegd op 17 februari 2018)